

delković N.: O potrebi tumača za slučaj da stranka ili svedok na gl. raspravi ne znaju službeni jezik. Petrović B.: Krivična odgovornost pravnih (moralnih) lica. Kecojević S.: Kada po sudskom krivičnom postopku nastupa funkcija sudije pojedinca okružnog suda? Popović Dj.: O pravnoj kvalifikaciji kriv. dela. Milović A.: Izricanje uslovne osude u odsustvu osudjenika. — **Pravosudje 12:** Živanović T.: Objektivna i subjektivna redakcija. Klarić F.: Subjekti potpunog priziva protiv presuda sreskih sudova. Petrović B.: Krivična odgovornost pravnih lica. Šapčanin S.: Nekolike primetbe na Predosnovu Gradj. zak. Jeremić S.: Potreba autentičnog tumačenja o sudskoj nadležnosti kod primene Ur. o likv. zemlj. dugova. Todorović P.: Glavni zadružni savez s obzirom na Zak. o priv. zadrugama. Solovjev M.: Obnova postupka po § 508 Grpp. Jovanović S.: O uposlenju diplomiranih pravnika. Lalević R.: U očii stupanja na snagu Zak. o izvršenju i obezbedjenju.

Razne vesti.

Proslava petnajstletnice urejevanja „Slovenskega Pravnika“ po dr. Sajovicu. Spomladi leta 1937. je minulo 15 let, odkar je dr. Majaron predal uredništvo „Slovenskega Pravnika“ iz svojih izkušenih rok današnjemu uredniku, takratnemu društvenemu tajniku in okrajnemu sodniku dr. Rudolfu Sajovicu, sedaj univerzitetnemu profesorju in letošnjemu dekanu juridične fakultete naše univerze. Med mnogimi razlogi, iz katerih se je društvo „Pravnik“ odločilo, da na primeren način proslavi ta dogodek, je najvažnejši ta, da je društveno delovanje v pretežni večini posvečeno izdajanju glasila, ki naj na znotraj širi in poglobi pravoznanstvo med nami samimi, zunanjemu svetu pa predstavlja stanje iste naše pravniške kulture in praktičnih ter teoretičnih prizadevanj naših pravnikov. Nosilec te pravniške kulture je naš pravniški stan, ki zavzema odlično in zelo odgovorno mesto v našem narodnem življenju. Z ozirom na to ozko povezanost med „Slovenskim Pravnikom“ in vsem našim pravniškim življenjem društvo „Pravnik“ petnajstletnice urejevanja „Slovenskega Pravnika“ ni smatralo za slučajen dogodek, marveč kot manifestacijo zvestobe in udanosti vseh pravnikov do smotrov, za katerimi stremijo.

V proslavo tega dogodka je društvo priredilo 18. decembra 1937. svečan večer v ljubljanski unionski dvorani, ki se ga je udeležilo nad 50 gostov. Večera so se udeležili najodličnejši predstavniki našega pravniškega življa, med njimi ban dr. Natlačen, šefi in predstavniki oblastev in pravniških korporacij ter jubilentovi osebni prijatelji in tovariši. Zbrane goste je pozdravil društveni predsednik, univ. prof. dr. in dr. h. c. Metod Dolenc, ki je podelil besedo dr. Borisu Furlanu. Ta je po nalogu in v imenu odbora čestital slavljenju in je v svojem govoru izvajal med drugim naslednje:

„Današnji jubilej je važen tako po osebnosti urednika, ki ga danes slavimo, kakor po pomembnosti časopisa, kateremu je dr. Sajovic že petnajst let vesten, večš in zvest krmilar. Ko je spomladi l. 1922. prevzel urejevanje „Slovenskega Pravnika“, so bile naloge, ki so čakale novega urednika, izredno težke. Velike politične in gospodarske

spremembe, ki jih je povzročila vojna, so se odražale predvsem na pravnem področju. Iz mirnega razvoja predvojne dobe je pravo prešlo v stanje revolucionarne dinamike. V takih razgibanih časih odpovedo vse tradicionalne šablone, zahteva se nagla in originalna rešitev, zahtevajo se nove metode dela, prilagodene spremenjenim razmeram. Zahteve, ki jih taki časi stavljajo na posameznika, so torej mnogo večje kakor običajno, in tako so bile tudi naloge urednika „Slovenskega Pravnika“ mnogo težje, kakor bi bile v mirnih in normalnih časih. Dr. Sajovic je te naloge rešil častno in zadovoljivo, dvignil je „Slovenski Pravniki“ na višino, ki je ni nikdar prej dosegel in ki se je pred vojno zdela nedosegljiva: „Slovenski Pravniki“ je danes na evropski ravni! Zvesta slika našega pravniškega življenja, čisto zrcalo idejnih in praktičnih prizadevanj naših pravnikov, je „Slovenski Pravniki“ postal bistvena sestavina našega kulturnega življenja, kar ustreza intelektualni in socialni moči pravniškega življenja v okviru slovenskega razumništva.

Član Pravnika od leta 1912. in odbornik od leta 1920. začne dr. Sajovic v tem letu tudi sodelovati v „Slovenskem Pravniku“ s priobčevanjem kritično prečiščene judikature. Judikatura je za pravnika to, kar matematika za naravoslovca: Eksaktna orientacija pravoslovja je mogoča edino v smeri pravosodja. Ta orientacija varuje teoretika pred prenaagljenimi sintezami in zračnimi hipotezami, ki so v praksi neustvarljive, obenem pa nudi edino možnost plodnega sodelovanja teorije s prakso. Zaradi tega se mi zdi ta prvi korak, s katerim se je dr. Sajovic uvedel v republiko znanosti, značilen za pozitivno usmerjenost njegovega teoretičnega raziskavanja, kateri je ostal zvest v vsem svojem nadaljnjem znanstvenem delovanju.“

V nadaljnjih izvajanjih je govornik orisal v velikih potezah znanstveno in publicistično delovanje dr. Sajovica, ki obsega več področij. V prvi vrsti je omenil njegova dela iz procesnega, izvršilnega in stečajnega prava, potem pa še njegove prispevke k državljanškemu pravu. Poudaril je nadalje njegovo delovanje v okviru Istituto di Studi Legislativi v Rimu in končno posebno opozarjal na njegove prispevke iz zgodovine slovenskega pravniškega življenja, na njegove idejno-bibliografske preglede. Zaključil je z orisom praktičnega udejstvovanja jubilanta kot podpredsednika društva „Pravniki“, člana vseh jugoslovanskih pravniških kongresov, na katerih se je udeleževal kot referent, predsednik raznih sekcij in predsedujoči podpredsednik.

Kot drugi je govoril dr. Fran Skaberne, ki je jubilanta pozdravil v imenu prijateljev in v duhovitem govoru orisal njegovo življensko pot, poudaril njegov idealizem, čisto ljubezen do skupne pravniške stvari in splošne kulture vobče ter naglašal, da ima ta proslava dvojen namen, zahvalnega in vzgojnega. Zaključil je s toplim nagovorom na jubilanta ter se mu v imenu prijateljev zahvalil za njegovo delo, mu želel dolgega uspešnega delovanja na vseh področjih in mu končno voščil, „da bi njegova uredniška torba bila vedno polna razprav, ocen in poročil iz vseh pravniških poklicev“. Nadaljnje pozdravne govore so izrekli ban dr. Natlačen, ki je poudarjal važnost „Slovenskega Pravnika“ za pravno delovanje v Sloveniji in urednikovo strpnost in konciliantnost, rektor dr. Kušej v imenu univerze in fakultete, predsednik apelacijskega sodišča dr. Golia kot predstavnik sodišč, katerih član je bil svoj čas jubilant, višji državni tožilec dr. Kravina kot predsednik ljubljanske sekcije društva sodnikov je pozdravil Sajovica v imenu nekdanjih stanovskih tovarišev, javni no-

tar dr. Grašič v imenu javnih notarjev, katerim je pomagal svoj čas sourejevati „Notarski Vestnik“, in končno dr. Žirovnik v imenu odvetnikov.

Vrsto napitnic je zaključil društveni predsednik dr. in dr. h. c. Dolenc, ki se je Sajovicu zahvalil za vso njegovo vnemo in nesebično udejstvovanje v društvu ter mu izročil v znak spoštovanja in simpatij častno darilo, poklonjeno mu od njegovih prijateljev: sliko akad. slikarja G. Kosa, napravljeno nalašč za to priložnost in predstavljajočo alegorijo pravosodstva, katere reprodukcija je priložena temu snopiču.

Ko so bili prečitani mnogoštevilni brzozjavni in pismeni pozdravi, se je vsem zahvalil jubilant s toplimi besedami. Poudarjal je, da je prevzel uredništvo „Slovenskega Pravnika“ iz rok dr. Majarona, ki mu je bil svetel vzgled in ki mu je izročil časopis v takem stanju, da mu je bilo treba samo na že zgrajenih osnovah nadaljevati započeto delo. V nadaljnjem govoru se je slavljeneц zahvalil vsem sotrudnikom in sodelavcem, ki so pripomogli k današnji višini glasila, končno pa vsem članom Pravnika, zlasti društvenim ustanoviteljem, ki vsi omogočajo izdajanje časopisa, in izrekel željo, da bi vsak slovenski pravnik čutil potrebo, postati in biti član našega društva in naročnik lista. Z ozirom na vse to, je dejal jubilant, se on čuti dolžnika nasproti „Slovenskemu Pravniku“, ker je po njem prišel v globlji in za njegov živiljski razvoj odločilni stik s pravno znanostjo.

Z zahvalo predsednika in domačina dr. in dr. h. c. Metoda Dolenca je bil oficialni del večera zaključen. Udeleženci so ostali še dolgo zbrani v prijetni in razgibani živahnosti, med katero je dr. Švigelj v duhoviti improvizaciji ubujal nekaj spominov iz prvih pravniskih korakov jubilanta.

O proslavi je poročalo zelo simpatično in prisrčno čestitalo tudi ljubljansko časopisje.

Fran Orožen.

Kronika Društva „Pravnika“. Diskusijski sestanki o predhodnem načrtu občega državljskega zakonika so se vršili dne 2., 9. in 16. decembra 1937, dalje dne 13., 20. in 27. januarja 1938. Predelani so bili uvod, prvo in drugo poglavje drugega dela (§§ 320 do 409). Predavala sta: dne 15. in 22. decembra 1937. gd. univ. prof. dr. M. Škerlj „O novotah v prvem delu novega trgovinskega zakona“, dne 12. januarja gd. univ. prof. dr. A. Bilimovič „O organizaciji ekonomskega pouka na visokih šolah glavnih evropskih držav.“ Na seji dne 4. januarja je sprejel odbor nastopne člane, ki so se priglasili do tega dne: dr. Cvetko Tone, odvetnik v Dolnji Lendavi, Kmet Boris, dipl. pravnik v Kranju, Kobe Božidar, sodni pripravnik v Ljubljani, dr. Krevl Leon, notarski pripravnik v Ljubljani, dr. Ogrin Fran, banski svetnik v Ljubljani, dr. Terseglav Alfonz, odvetnik v Trebnjem, dr. Zupančič Tone, odvetnik v Ljubljani, Šonc Alojz, notarski pripravnik v Ljubljani.

Osebnosti. Na juridični fakulteti v Ljubljani sta postavljena dr. Jurkovič Joso za rednega profesorja, dr. Tomšič Ivan za izrednega. — Postavljeni so: za okrajnega sodnika Vogrinc Franc (Sv. Lenart), za pristave: dr. Sket Ivan (Ljubljana), Piškur Alojzij (Cerknica), Dolničar Matej (Trebnje), Lazar Fran (Ljubljana), Bogataj Bogomir (Novo Mesto), Zinauer Milan (Dolnja Lendava). Premeščeni so: sodniki Tomc Josip v Ljubljano, dr. Leskovic Stane v Kamnik, dr. Dragan Ivan v Krško, pristavi Klavs

Stanko v Lož, Modic Kazimir v Celje, Jaklič Dušan v Ljubljano. — Za referenta pri državnem svetu je postavljen Verstovšek Zdenko. — Za banska svetnika sta postavljena Poklukar Ciril in Podboj Franc, za okrajne načelnike: dr. Maraž Dioniz (Kamnik), dr. Kartin Herbert (Šmarje pri Jelšah), Krajšek Anton (Brežice), dr. Tomšič Josip (Krško); za politično upravne pristave Puc Igor (Krško), Šega Matija (Dravograd), Stadler Janko (Kranj). — Pri finančni direkciji sta postavljena za finančnega svetnika dr. Dobida Karl, za finančnega višjega sekretarja Paškvan Andrej. — Odvetniško pisarno je otvoril Lenček Niko v Škofji Loki, preselili so se odvetniki dr. Jarc Franc v Kranj, dr. Kloar Franc v Celje, Kocmur Ciril v Mursko Soboto, dr. Klepec Josip v Mokronog. — Upokojen je apelacijski sodnik Tiller Fran. — Umrli so sodni svetnik v pok. dr. Ahazhizh Viktor, kasacijski sodnik v pok. Žmavec Josip, višji svetnik v pok. in odvetnik dr. Modic Ivan.

Zakonski osnutek o gospodarskih svetnikih in konzulentih v naši kraljevini Jugoslaviji ter v Čehoslovaški republiki. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdelalo načrt zakona o gospodarskih svetnikih; osnutek so prejele gospodarske in strokovne zbornice in je sedaj v javni razpravi. Področje gospodarskih svetnikov bi obsegalo po tem osnutku to-le:

Dolžnost gospodarskih svetnikov je, da na zahtevo pristojnih oblastev ali oseb, po zakonu upravičenih zato, nastopajo kot revizorji, vrše pregled poslovanja gospodarskih podjetij in ustanov, dajo mišljenja kot pooblaščen strokovnjaki za gospodarsko-organizatorična, ekonomska, finančna in knjigovodstvena vprašanja. Pooblaščen gospodarski svetniki smejo dajati mišljenja in svete v vseh gospodarskih vprašanjih.

Zanimivo je, da se je vršil letos junija v Zagrebu občni zbor ekonomistov kraljevine Jugoslavije, na katerem je bila sprejeta ta-le resolucija:

Ker se vedno bolj komplicirajo odnošaji v svetovnem in našem narodnem gospodarstvu, je potrebno, da se v kraljevini Jugoslaviji čimprej z zakonom uredi svobodni akademski poklic „gospodarskega svetnika“ po vzoru drugih držav.

Deklaracija že obstoječih gospodarskih svetnikov z dne 19. junija 1937 je zahtevala, da se odredi to-le področje svobodnega poklica gospodarskih svetnikov: 1. nasvetovanje in zastopanje v vseh poslih in vprašanjih gospodarske narave; 2. nasvetovanje in zastopanje pred finančnimi in carinskimi oblastvi in pred upravnimi sodišči v finančnih in carinskih vprašanjih; 3. zastopanje pred upravnimi oblastvi v gospodarskih vprašanjih; 4. zastopanje pred železniškimi in drugimi javnimi prometnimi ustanovami; 5. zastopanje v izvensodnih poravnava; 6. prvenstvena pravica za postavitev stečajnega in poravnalnega upravitelja; 7. zastopanje v vprašanjih socialnega in privatnega zavarovanja in nasvetovanje v vseh vprašanjih; 8. zastopanje pred javno-upravnimi korporacijami; 9. zastopanje pred razsodišči komor in borz in razsodišči sploh; 10. zastopanje pred pristojnimi oblastvi v davčnih poslih in nasvetovanje v takih poslih; 11. opravljanje revizij podjetij in opravljanje zaupnih poslov; 12. izključno oddajanje sodnih mnenj v vseh vprašanjih, ki spadajo v področje gospodarskih svetnikov; 14. zastopa-

nje v kupoprodajnih, zastavnih in posojilnih poslih pred zemljiško-knjžnimi oblastvi; 15. sestavljanje trgovskih pogodb.

Zdi se, da si hočejo bodoči gospodarski svetniki prisvojiti posel, ki spada po vrsti in naravi v področje odvetnikov in notarjev.

V naši kraljevini je vprašanje javnih agentov, ki je bilo v bivši Avstriji urejeno z dvornim dekretom z dne 16. aprila 1833, rešeno že s § 73 obrt. zak., ki dovoljuje ustanovitev: 1. pisarn za zastopanje strank pred upravnimi oblastvi. Ta dovolitev se daje osebam, ki so dovršile pravno fakulteto in ki dokažejo najmanj 10 let državne službe pri javni upravi; 2. pisarn finančnih pravnih zastopnikov, ki smejo posredovati kot pooblašenci pred finančnimi oblastvi, če dokažejo, da so dovršili pravno fakulteto in služili najmanj 15 let v davčni stroki. Dovolitve za zastopanje v pravnih poslih pred sodišči pa je izključeno. Javne agente obstoje samo v obsegu, ki so ga imele dne 9. marca 1932, ko je dobil obrtni zakon obvezno moč.

Pred istim problemom stoji danes Čehoslovaška republika. Dne 12. novembra 1937 se je vršil v Pragi prijateljski večer Društva odvetnikov, notarjev in kandidatov iz obeh strok. Večera se je udeležil tudi g. predsednik Saveza čehoslovaških sodnikov dr. Pražak, ki je podal v imenu čehoslovaških sodnikov pomembno izjavo, da bi zakonska osnova o trgovskih gospodarskih konzulentih, čim bi postala zakon, predstavljala veliko nevarnost za pravno sigurnost v republiki in nevarnost za čehoslovaško pravno življenje. Enotnost nazorov vseh treh pravniških organizacij je napravila večji vtis v čehoslovaški javnosti. Predsedniku republike, vladi in parlamentu predložena spomenica, svari pred uzakonitvijo osnutka, ki predvideva novo obliko svobodnega poklica. Osnutku se očita, da sega pregloboko v dosedanji okvir odvetniškega dela, da so pogoji za dosedo novega svobodnega poklica preskromni, ker je potrebna temeljita pravna in narodnogospodarska izobrazba. Odprla bi se pot površnosti, neznanju, nikakor pa ne strokovnjaštvu. Osnutek je očividen poskus, uzakoniti zakotno pisaštvo. Predvsem pa zahtevajo, da se izločijo iz novega poklica „trgovsko-gospodarski konzulent“ vsi pravni posli.

Dr. Anton Urbanc.

Popravek. V decembrskem snopiču naj se v članku „Imuniteta narodnih poslancev in senatorjev“ popravijo naslednje napake: na str. 273, 2. vrsta od spodaj se nadomesti beseda „dopustna“ z „nedopustna“, na str. 276, 23. vrsta od zgoraj naj se bere „skupščino z dne 10. septembra...“, na str. 277, 11. vrsta od zgoraj na mesto „§ 8“ pravilno „§ 80“.

Upravnosodne odločbe. S prihodnjim snopičem bo pričela pri „Slovenskem Pravniku“ izhajati kot nova posebna priloga „Odločbe državnega sveta in upravnih sodišč“. Prilogo bo urejeval po enakih načelih, kakor veljajo za priloge civilnih in kazenskih odločb, sodnik upravnega sodišča v Celju, dr. Kržišnik Anton.